

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izveniši nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Obnovljeni napori gen. Hadžića

Za danes opoldne napovedana odločitev je bila zopet odgodena. — General Hadžić poskuša še enkrat odstraniti ovire za sestavo nevtralne vlade. — Njegov sestanek s prof. dr. Pitamicem.

— Beograd, 20. julija. Danes je zavlada v političnih krogih glede rešitve že 16 dni trajajoče vladne krize še večja nejasnost, kakor je bila doslej. Dasi ravno je general Hadžić že zaključil svoje konzultacije in slišal tako mnenje predstavnih ministrskih kandidatov iz prečanskih krajev kakor tudi poročilo obeh poslanikov o zunanje-politični situaciji, njegova akcija še ni prila z mrtve točke in je trenutno popolnoma nejasna, al je smatrali njegovo mislo za uspešno ali neuspešno.

Po njegovih včerajšnjih razgovorih z londonskim poslanikom dr. Gjurićem in dolgotrajnih popoldanskih konferencah in razpravah z rimskim poslanikom Rakićem se je sročilo domnevalo, da stoji jmo že pred zaključkom krize, bodisi da sestavi general Hadžić nevtralno volilno vlado, bodisi da vrne mandat. — Hadžić sam je sinoči izjavil novinarjem, da bo padla odločitev danes opoldne.

Proti vsemu pričakovanju pa je general Hadžić danes ves popoldan nadaljeval konference s poedinimi ministrskimi kandidati ter je na vsa vprašanja novinarjem samo izjavil, da ni še nič gotovega ter da se nadaljuje svojo akcijo za sestavo vlade.

Vse kaže, da je vzrok temu neprestanemu zavlačevanju rešitve vladne krize iskati zgolj v ojačenih intrigah hegemonistov. Dasi ravno je znano, da zastopajo vsi nevtrali iz prečanskih krajev isto mnenje kakor KDK, da sta razpust Narodne skupščine in razpis

novih volitev neobhodno potrebna, in čeprav je tudi znano, da Italija s svoje strani ne insistira na ratifikaciji nettunskih koncij, se hegemonisti še vedno upirajo sestavi nevtralne vlade, ki bi imela volilni značaj. Včeraj in danes so pojačali svojo akcijo in beograjsko časopisje napada prikrito celo krono, zahtevajoč, da se vrne vsa moč in oblast v državi Srbijancem, ki jih predstavljajo hegemonisti bivšega režima.

Spričo takega stanja stvari smatrajo v nekaterih političnih krogih za dokaj malo verjetno, da bi mogel general Hadžić izpolniti prevzeto nalogo ter sestaviti nevtralno izvenparlamentarno vlado. Zatrjuje se celo, da je general Hadžić že v svoji snočni avdijenci hotel vrniti mandat, da pa je bila ta njegova prošnja odklonjena in mu poverjena naloga, naj še enkrat poskuša najti primerno rešitev.

Sledeč tej želji je general Hadžić danes res nadaljeval že zaključene razgovore. Od pol 11. do 11. je imel sestanek z rimskim poslanikom Rakićem na kar je odšel v dvor. Rakić je novinarjem po konferenci le kratko izjavil:

»Jaz vam nimam povedati ničesar. Vse vam bo povedal general Hadžić.«

»Kaj pa je z nettunskimi konvencijami?«

»O tem smo razpravljali popolnoma ločeno od reševanja krize.«

Ko se je general Hadžić ob 11.20 vrnil z dvora, se je v svojem kabinetu sestel s profesorjem dr. Pitamicem, ki je davi dospel iz Ljubljane. Njun sestanek je trajal kake pol ure. Pri odhodu od generala Hadžića je prof. dr. Pitamic novinarjem odklonil podrobnejše informacije o svojih razgovorih z generalom Hadžićem in je na vsa vprašanja novinarjev le kratko izjavil: »Pri hajam iz Londona in vi boljše veste, kakšna je situacija nego jaz. Z generalom Hadžićem sva govorila o raznih stvareh.«

Opoldne se je vršila že včeraj napovedana konferenca generala Hadžića s prečanskimi ministrskimi kandidati. Udeležili so se dr. Tartaglia, načelnik Lanović, banski svetnik Zoričić, dr. Račić ter namestnik generalnega ravnatelja Jugobanke Edo Marković. Konferenca je trajala pol ure. Vsi udeleženci so bili do novinarjev skrajno rezervirani, general Hadžić pa je odklonil podrobnejše informacije z izjavo:

»Ni še nič gotovega in definitivnega. Danes sem se sestel tudi z dr. Pitamicem, ki pa ni povedal še nič definitivnega. Jutri se bova ponovno sestala in nadaljevala započete razgovore. Tudi z rimskim poslanikom Rakićem bom se jutri nadaljeval konference. Sicer sem še slišal mnenja vseh, vendar pa se kot mandat kron še nisem opredelil ne na eno ne na drugo stran.«

General Hadžić je nato odšel na dvor, kjer je ostal pol ure.

Obregona so ubili klerikalci

Senzacionalna razkritja preiskave o umoru novega predsednika Mehike — Tudi v Mehiki klerikalci ne izbirajo sredstev v boju za svojo nadvlado — Aretacije sokrivcev

— Mexico City, 20. julija. Vsa država je še vedno v silni razburjenosti radi umora novoizvoljenega predsednika Obregona, ki bi še le jeseni nastopil predsedstvo. Razburjenje pa še od dne do dne narašča, ker kaže potek preiskave vedno jasneje, da gre za širokopotezno klerikalno zaroto, ki je nameravala pomiriti več vodilnih ljudi, nasprotnikov klerikalizma in boriteljev proti duhovniški nadvladi v državi.

»Pri morilu so našli po aretaciji rožni venec, škapulir, več svetinj in sliko nekega duhovnika, ki je bil kot voditelj pri nekem krvavem napadu revolucionarjev ustreljen 1. novembra lanskega leta. Atentator, ki ga je najprej zaslišal sam predsednik Calles, je sprva odklanjal vsako izjavo ter izpovedal samo to, da je izvršil umor iz verskega fanatizma, ker smatra, da je samo Kristus kralj in nima nihče drugi pravice vladati na zemlji.«

Oblasti pa so z vso energijo nadaljevale preiskavo in posrečilo se jima je odkriti razpleteno zaroto, v kateri je udeleženi tudi več visokih cerkvenih dostojanstvenikov, ki so na zunaj sicer hlinili vdanost državi, v resnici pa pripravljali krvavo revolucijo, da bi se zopet polastili nadvlade v državi, ki jim jo je predsednik Calles z energično roko iztrgal.

V zvezi z atentatom je bilo doslej aretiranih 13 oseb, med njimi tudi neka ženska, ki je izpovedala, da je pravo ime atentatorja José de Leon ter da je bil morilec le izvršilec sklepa tajne zarote. Pri poznejšem zaslišanju je to priznal tudi atentator sam.

Pogreb umorjenega generala Obregona je bil veličasten. Truplo je bilo položeno na mrtvaški oder v Nacionalni palači. Včeraj je bilo prepeljano v Sonoro, pokojni-

kovo rojstno mesto. Spreveda iz palače na kolodvor se je udeležilo 150.000 ljudi. Pogreb v Sonori se bo na izrecno željo pokojnikove rodbine izvršil v največji tišini ob navzočnosti najožjih sorodnikov in prijateljev pokojnika.

— Mexico City, 20. julija. Prijatelji Obregona so sklenili naprositi predsednika Callesa, naj vsaj še dve leti ostane na svojem mestu. V političnih krogih pa razpravljajo tudi o možnosti, da bi bil imenovan za začasnega predsednika bivši zunanji minister Lacher, eden najboljših prijateljev Obregona. Lacher naj bi po poteku funkcije dobe sedanjega predsednika Callesa začasno prevzel vodstvo državnih poslov, dokler se ne bi izvršile nove volitve.

★

V sredo je naš list poročal k atentatu na predsednika Obregona, da se domneva, da gre za klerikalno zaroto, ki je hotela odstraniti novoizvoljenega predsednika, o katerem je bilo znano, da boče nadaljevati Callesovo politiko ter očistiti državo klerikalizma. »Slovenec« je označil to poročilo za perfidno insinuiranje, naše današnje vesti pa povsem potrjujejo prvotno domnevo. Morilec je imel pri sebi ne samo rožni venec, ampak tudi sliko nekega duhovnika ki je bil vsekar njegov prijatelj in zaveznik. Da so imeli klerikalci interes na umoru predsednika Obregona, dokazuje že dejstvo, da je bil eden glavnih voditeljev protiklerikalnega pokreta.

Za nas je umor mehiškega predsednika samo dokaz, da so klerikalci po vsem svetu enaki. Kadar jim gre za oblast, se ne strajajo niti prelivanja krvi. Tako je bilo v Avstriji, tako je v Jugoslaviji in tako je tudi v Mehiki.

Italija ne zahteva takojšnje ratifikacije nettunskih konvencij

Iz Rima napovedujejo nova pogajanja med Italijo in Jugoslavijo. — Ratifikacija nettunskih konvencij je za Italijo le še akt mednarodne kurtoazije.

Rim, 20. julija. Današnji listi poročajo iz Beograda, da namerava jugoslovenska vlada predlagati podaljšanje roka za ratifikacijo nettunskih konvencij. Tozadevna pogajanja bi imela pričeti takoj po povratku jugoslovenskega poslanika v Rim. Njegov odhod v Beograd je po informacijah rimskega tiska neposredno v zvezi s ponovno odgoditvijo ratifikacije nettunskih konvencij.

«Corriera della Sera» objavlja daljši intervjuv z opozicijskim voditeljem in znanim srbskim diplomatom Joco Jovanovićem, ki označuje ratifikacijo nettunskih konvencij v tem trenutku za absolutno nemogočo ter naglašja, da so te konvencije za Jugoslavijo skrajno škodljive. Po sklenitvi italijansko-albanskega pakta, po sklenitvi pogodbe med Madžarsko in Italijo ter po fašistični kampanji za revizijo triansonske mi-

rovne pogodbe so izgubile nettunske konvencije vsako vrednost. V Italiji mnogo preveč govore o Dalmaciji. Italijansko jugoslovenska antanta je dejansko prenehala že novembra 1926. ko je bil podpisan tiranski pakt. Pred splošno ureditvijo vseh balkanskih in jadranskih vprašanj ni računati na izboljšanje odnošaja med Jugoslavijo in Italijo.

«Giornale d'Italia» ostro polemizira proti temu Jovanovićevemu naziranjju, očita Jugoslaviji domišljavost in jo dolži intrig proti samostojnosti Albanije, ki da jo je hotela Italija zaščititi baš s sklenitvijo italijansko-albanskih pogodb. Končno pa «Giornale d'Italia» naglašja, da tudi Italija ne polaga posebne važnosti več na nettunske konvencije, kojih ratifikacija predstavlja samo še akt mednarodne kurtoazije.

Povratak Nobilevih žrtev na „Citta di Milano“

»Krasin« dospel v Kingsbay. — Kapitanu Marianu so morali odrezati nogo. — Drugi rešenci so že izven nevarnosti — Za rešitev Amundsenov ni nobene nade več.

— Kingsbay, 20. julija. Ruski rušilec ledu »Krasin« je včeraj popoldne dospel v Kingsbay ter izkrcal rešene udeležence Nobileve ekspedicije na italijanski parnik »Citta di Milano«, ki se bo na povelje Mussolinija sedaj takoj vrnil v Italijo. Ker so dosedanje izjave poedinih udeležencev Nobileve ekspedicije spravile postopanje generala Nobila v zelo žudno luč in dale povod za srdite napade evropske javnosti ter celo dovedle do zahteve, naj se Nobile postavi pred mednarodno sodišče, je Mussolini izdal vsem italijanskim udeležencem ekspedicije strog nalog, da ne smejo podajati do nadaljnjega nobenih izjav.

Milan, 20. julija. Tukajšnji listi obirno poročajo o prihodu rešencev v Kingsbay ter o genljivem sestanku na »Citta di Milano«. Razen Mariana so si že vsi ostali rešenci zelo opomogli, tako da se jim prestano trpljenje skoraj več ne pozna. Le Mariano je še slab in so ga morali na nosilnici pre-

nesti s »Krasinac« na italijanski parnik. — Kingsbay, 20. julija. Takoj po prihodu »Krasinac« je italijanski zdravnik na »Citta di Milano« preiskal vse rešence. Slanje kapitana Mariana je zelo kritično. Ker mu je desna noga popolnoma smrznila, so mu jo morali že na »Krasinac« odrezati. O tem pa so doslej molčali, da bi se javnost še bolj ne razburjala.

Malmgreenovega trupla doslej še niso našli in obstoja tudi malo upanja, da bi se to posrečilo. Vsed neprestanega spreminjanja ledene površine je truplo bržkone že popolnoma zasuto, tako da ga sploh ni mogoče več odkriti.

Tudi glede Amundsenov so opustili vsako nado, da bi ga še našli. Domnevajo, da je letalo radi defekta v motorju padlo v morje, kjer so ga pokopali valovi. Morje je bilo v času, ko so prenehale zveze z Amundsenom, zelo razburkano.

DRUŠTVO NARODOV

— Zeneva, 19. julija. Prihodnje zasedanje Društva narodov se prične 30. avgusta.

OGROMEN PROMET V BERLINU

— Berlin, 19. julija. V prvem polletju 1928 se je prevozilo v Berlinu z raznimi prometnimi sredstvi 675.000.000.000 oseb.

ZAPLENJENI MILIJONI

— Varšava, 19. julija. Policija je zaplenila za en milijon dolarjev biserov, ki so bili vtihotapljeni v poljsko državo.

Zahvala starke Marijane Požar

Včeraj popoldne je starko Marijano Požar obiskal naš poročevalec, da ji izroči velikodušen dar rojaka g. Rožmana iz Švice. O čemur smo poročali že v včerajšnji številki našega lista. Starke prebiva že od ponedeljka v vasi Gosteče onstran Sore, v rojstnem kraju našega pesnika Cvetka Golarja, kamor je pristojna po svojem pokojnem možu. Spravilo so jo v prazno bivšo »meznarijo« poleg županove hiše.

Pri včerajšnjem obisku jo je našel naš poročevalec ležečo na kupu slame, pregrnjeno z rjuho, kar na tleh. Po pozdravu se je jela starka opravičevati: »Veste, zdaj se nimam svoje ropotije tukaj, pa moram kar tako ležati. Pa so mi obljubili, da mi bodo že kmalu pripeljali posteljo in ostalo robo. V nekaj dneh bom vse imela doma. S tem stanovanjem sem pa prav zadovoljna. Hrano bom imela pri vsakem kmetu po štiri dni.«

Ko je zvedela, koliko denarja je prejela od usmiljenega dobrotnika in od kako daleč, najprej kar verjeti ni mogla, da se še najde na svetu usmiljeno srce, ki bi darovalo nepoznani starki toliko denarja. Njene drobne oči so neverjetno, malone prestrašeno gledale okrog sebe in mislila je, da se norčujejo iz nje. Sele potem, ko ji je navzoči tamkajšnji župan potrdil, da je res dobila celih 756 Din in ko je videla denar, je starka oživila in se ginjena, solznih oči in jecljaje zahvaljevala: »Bog plačaj, pa sporočite tistemu gospodu in gospej, da jima tavžentkrat Bog plačaj za vse...«

Ker se uboga starka boji, da se ne bi ponovi oglasilo, ko se bo razvedelo po okoličnici o njenem denarju, pri njej kak nepoklican gost, ki bi ji utegnil odnesti skromni priborček njenih starih dni, si je pridržala le drobni denar, sedem stotakov pa je dala spraviti županu, ki ji bo po potrebi dajal denar. Ob slovesu se je stara sirota ponovno zahvaljevala neznanim ji dobrotnikom in onemogoč legla na slamnato posteljo. Njena edina družabnica, mala psička pudeljca, ki je položila svojo drobno glavico k velemu, nagubanemu licu...

Borba za slovaško škofijo

— Praga, 20. julija. Današnji listi poročajo, da je obstojala velika verjetnost, da bo imenovan za slovaškega škofa predsednik slovaške ljudske stranke pater Hlinka. Madžari so proti temu vzpirlili veliko gonjo, radi česar zahtevajo sedaj vse češkoslovaške stranke, da se na to kampanjo odgovori s tem imenovanjem. Ker ima pater Hlinka pri Vatikanu zelo dobre zveze, je smatrali njegovo imenovanje za slovaškega škofa skoraj že za izvršeno dejstvo.

IZGON BELE KUNA V RUSIJO

— Berlin, 20. jul. Ker je avstrijska vlada odklonila izročitev Bele Kuna Madžarski, bo Bela Kun takoj po prestani kazni izgnan iz Avstrije v Rusijo. Nemška vlada je že dala svoj pristavek za njegovo potovanje preko Nemčije. Bela Kun bo prispel 2. avgusta v Leningrad, od koder bo nadaljeval z letalom potovanje v Moskvo. Kakor se zatrjuje, bo Bela Kun izvoljen za predsednika izvršnega odbora balkanskih komunističnih strank.

Iz pestre policijske kronike

Na policiji so bile vložene sledeče ovadbe: 3 tatvine, 1 telesna poškodba, 4 kaljenja nožnega mira, 1 pijanost, 1 prestopek zgluševalnih predpisov, 2 prestopka sladolegarskih predpisov, 1 izsledeno bivališče, 1 prestopek predpisov o odpiranju in zapiranju trgovskih obratov, 7 prestopkov avtopredpisov in 15 prestopkov cestnopolijskega reda.

Aretirani so bili: T. Alojzij radi pohujšanja, S. Franc radi beračenja in S. Franc ter H. Stefan radi popolne pijanosti.

Na policiji je prijavila Katarina Štrukelj, posestnica v Zgornji Šiški, da ji je včeraj neznan moški ukradel iz nezaklenjene kuhinje par moških čevljev na zadrgo, vrednih 200 Din. Ona se je tedaj nahajala v svoji sobi poleg kuhinje in se ravno preoblačila. V tem je pa nenadoma vstopil v kuhinjo neznan moški in glasno pozdravil: »Dober dan!« Ona se mu ni hotela oglasiti in se je pritajila. Neznaneec je kmalu nato odšel in pustil kuhinjska vrata na stežaj odprta. Ko je bila ona končno oblečena, je odšla na prag pogledat, kdo da je obiskovalec bil. Videla je že v precejšnji daljavi odhajati nekega manjšega moškega, ki je bil oblečen v rjavkasto obleko, na glavi pa je imel črn klobuk. Ko se je vrnila v kuhinjo, je prestrašena opazila, da je izginilo s police ob ognjišču par čevljev. Medtem je neznaneec že izginil v bližnjem gozdu. Po neznančevem odhodu je kuhinji močno dišalo po lizolu, iz česar bi se dalo sklepati, da je

imel kakršnokoli rano, ki si jo je moral pre- prež z lizolom izpirati

Posestnikovec sinu Josipu Paternosteru, doma iz Podgorice pri Dolu, je včeraj opoldne neznan storilec ukradel z voza, ko se je peljal po Pražakovi ulici proti Duajski cesti, debelo vrvo. Vrv je bila skoraj nova, močna in je imela na enem koncu lesen škricec. Paternoster trpi 150 Din škode.

Na policiji se je oglasila z zdravniškim izpričevalom kuharica Helena K. in ogorčena naznanila, da jo je včeraj njen bivši delodajalec Josip P., pekovski mojster na Celovški cesti v Šiški ob 13. urji pretepel in ji prizadejal lažje telesne poškodbe. Stvar se je zgodila nekako tako-le: Helena je vstopila dne 16. tm. pri omenjenem mojstru v službo kot kuharica. Pri nastopu službe se je z gospodarjem zmenila tako, da bo prvih 14 dni le na poizkušnji. Včeraj pa je opoldne mojstru rekla, da ta služba ni zanjo in da bo kar šla. Mojster ji je pa odgovoril, da je tudi on tega mnenja, da ona ni za njega in ji je svetoval, naj svojo culo kar takoj poveže in njegovo hišo na mestu zapusti. Ona pa s tem ni bila zadovoljna in je hotela imeti še kosilo, potem pa da bo šla. Mojster pa dosti ni premišljal, prijel je trdotravnno kuharico za vrat in za levo roko ter jo pahnil na cesto. Kuharica pa je brž odhitela k zdravniku, kateremu je povedala, da jo je gospodar tudi udaril z roko po licu. Zdravnik je ugotovil nekaj lažjih poškodb in ji to tudi pismeno potrdil. Mojster se zagovarja, da jo je sicer res ven vrgele, zanika pa, da bi jo bil udaril z roko po obrazu. Končno besedo bo imelo sodišče.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 0—22.91, Berlin 13.57 — 13.59 (13.585), Bruselj 0—7.9318, Budimpešta 0—9.9205, Curih 1094.1 — 1097.1 (1095.6), Dunaj 8.0128 — 8.0428 (8.0278), London 276.42 — 277.22 (276.82), Newyork 56.8 — 57 (56.9), Pariz 221.82 — 223.82 (222.82), Praga 168.22 — 169.02 (168.62), Trst 297 — 299 (298).

Elekti. Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 128 den., Kreditni zavod 170—175, Vevče 105 den., Ruše 265—285, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Lesnj trg: Tendenca nespremenjena. Zaključeni je bilo 5 vagonov tramov, fco. vag. meja po 280.

Deželni pridelki. Tendenca za žito nespremenjena. Zaključkov ni blo.

ZAGREBSKA BORZA.
Zagreb, 20. julija. Devize. Dunaj 802.80, Berlin 13.585, Milan 298, London 276.82, Pariz 22.50, Praga 168.62, Curih 1095.60, Newyork 65.90. — Elekti. Vojna škoda 438.

INOZEMSKA BORZA.
Curih, 20. julija? Zagreb 9.1275, Dunaj 73.25, Berlin 123.90, Milan 27.21, London 25.255, Pariz 20.34, Praga 15.40, Newyork 519.25, Budimpešta 90.55.

Brezumno klerikalno hujskanje proti Hrvatom

Klerikalci očitajo Hrvatom revolucionarne namene ter škodujejo tako interesom skupne države — Kratkovidnost klerikalnih voditeljev, ki se lahko še hudo maščuje nad vso Slovenijo. SLS proti interesom Slovencev

Ako stopiš psu na rep, zacvili. In tako so zatuli tudi klerikalci, ko smo jim stopili na prste. Resnica jim kolje oči in zato kriče kakor besni proti vsem, ki to resnico razglašajo.

Kako se brantjo? Ob priliki smo že našli, kaj pišeča «Domoljub» in «Slovenski gospodar» na naše očitke, da so klerikalci skrivni razmer, ki so nastale v Nar. skupščini in v državi, da je minister policije odgovoren za divjanje svojih podrejenih organov na beograjskih in zagrebških ulicah, kjer so prelivali kri in ubijali nedolžne ljudi. Znano je, da je bila opozicija pripravljena na kompromis za omogočenje rednega dela v Narodni skupščini, ako bi ji vlada povedala, katere nujne državne potrebe zahtevajo takojšnjo ratifikacijo nettunskih konvencij, da pa vlada tega ni hotela storiti trave je konvencije predložila parlamentu med tozadavnimi pogajanjmi, s čemur je dokazala, da kompromis ni hotela. Znano je tudi, da je bila prva beseda vodstva KDK po umoru v Narodni skupščini, ki jo je izreklo hrvatskemu narodu in vsem svojim pristajšem, poziv, naj se ohranita mir in disciplina. Vse, kar sta govorila Radić in Pribičević, je imelo samo namen pomirjevalno vplivati na ljudstvo, da bi ne bilo še več krvavih žrtve.

In glejte, «Domoljub» piše o vodstvu KDK tole: «Raje bi videli tudi vojno z Italijo, kakor pa da bi skupščina delala. Ti vojni hujskači so potem, ko je Črnogorec Radić streljal, hoteli vso državo spraviti v nered in v nemir. Poskušili so z nekakšno revolucijo v Zagrebu. Ker je orožništvo to preprečilo z odločnim (!) nastopom, hujskači sedaj s svojim krvočimnim pisanjem.» Ali klerikalci ne vedo, da škodujejo s takim pisanjem, ko očitajo vsemu hrvatskemu narodu revolucionarne namene, interesom naše države na zunaj? Dejstvo je, da ni bilo na Hrvatskem nobenega revolucionarnega razpoloženja kljub silnemu ogorčenju nad gnusnim zločinom klerikalnega zavezništva in prijatelja Puniše Radića, in da bi v Zagrebu, kjer so bile tri osebe ubite in nad 150 ranjenih, sploh ne prišlo do prelivanja krvi, ako bi dr. Korošec ne poslal na ulico policije in orožništva in ako bi pustil, da bi množica dala duška svojemu ogorčenju nad zločinom. Ali bi morda hrvatski demonstranti razbijali svoj lastni Zagreb? In ali so morda tudi Srbi v Beogradu hoteli izvesti revolucijo, ko so demonstrirali proti ratifikaciji nettunskih konvencij in ko je poslal dr. Korošec proti njim orožništvo, ki je s kamenjem bombardiralo Dijaški dom, ki je kraljeva ustanova in v katerega so se skrili dijak pred policijskim nasiljem? Ali je dr. Koroševa policija tudi na beograjskih ulicah pretvitali kri zaradi tega, da bi preprečila revolucijo Hrvatov?

Kaj morda mislijo klerikalci, da bo za nas Slovence kaj boljše, če sramote in obrekujejo Hrvate, namesto da bi se jim pridružili v boju za pravično stvar proti vseh srbskemu hegemonizmu, za enakost in ravnopravnost vseh državljanzov? Koliko koristi naj imamo od tega, ako hujska klerikalni «Slovenski Gospodar» proti Hrvatom tako-le: «To je ravno nesramnost teh ljudi, da vpijejo po svobodi, pa nam pripravljajo sužnost! Pod Hrvat nas hočejo spraviti! Slovenci smo jim ničla, smo jim le hribovski Hrvati in nas hočejo

odtrati še bolj kot nas je Beograd! Imamo že nekaj skupnih ustanov. Recimo za delavstvo. V Zagrebu je sedež osrednjih uradov. Milijone plačujemo v Zagreb. Ali mislite, da nam kaj vračajo? Slabši so kot Srbi v tem odtisu!»

To se pravi pljuvati v lastno skledo, ker nam Hrvati prav lahko vrnejo milo za drago. Hrvati se nam prav lahko izognejo, mi Slovenci pa se jim ne moremo niti takrat, kadar hočemo iti v Beograd, še manj pa v slučaju, ako hočemo izvojevati enakopravnost prečanskih krajev s srbijanskimi v boju proti hegemonizmu srbijanskih strank, pod katerim trpimo morda Slovenci še več kakor Hrvati sami.

Hujskanje proti Hrvatom v času, ko so bila njihova čustva žaljena do dna, dokazuje toliko kratkovidnost klerikalnih voditeljev, da se ji res čudimo. Sicer se dr. Korošec še nikoli ni odlikoval po dalekovidni politiki, ker bi se klerikalna stranka ne izpreminjala prav kameleonsko — danes za republiko, jutri za monarhijo, včeraj za avtonomijo, danes za centralizem, včeraj za samostojnost, danes za srbijanski hegemonizem, včeraj za Radićem, jutri proti njemu itd., toda tolike kratkovidnosti, kakor jo je pokazal pretekle dni ko so na strani Hrvatov simpatije vsega kulturnega sveta, nismo nikdar pričakovali.

Hrvati so postopanje naših klerikalcev, tudi povsem pravilno razumeli. Tako je zagrebški »Obzor« te dni zapisal z ozirom na dr. Korošev govor na klerikalnem shodu v Dobriši vasi pri Žalcu naslednje: »Dr. Korošec danes, ko se država nahaja na razpoju in ko gre za to, da se že enkrat definitivno pokopje hegemonistični sistem, izraža svojo največjo skrb le za to, da se uvede neizprosna borba proti strankarskim nasprotnikom SLS v Sloveniji! Danes, ko so hegemonisti vseh kategorij napeli vse svoje sile, da bi odbržali sedanji sistem, nima dr. Korošec zamne niti ene besede o sodbah, temveč nasprotno očitno povdarja, da bo s svojimi še nadalje tvoril njihovo pomožno četo v boju proti predstavnikom prečanskih interesov. Zdi se, da so strankarski boji, sovraštvo in zagrizenost zamegli pogled dr. Korošca, vsled česar vodi tako politiko, ki se na koncu mora težko maščevati tudi nad Slovenijo!«

K ugotovitvam omenjenega zagrebškega lista nimamo prav za prav ničesar pristaviti, ker se popolnoma strinjajo z našimi naziranjmi.

Naša dolžnost pa je opozoriti slovensko ljudstvo, da vodi klerikalna politika pod vodstvom dr. Korošca Slovence naravnost v nesrečo, ker jih vodi v gospodarsko propast. Gre za to, da dobimo v svoji državi pravice, ki nam pripadajo po vseh nazorih o moderni demokratični državi, dr. Korošec pa je na strani tistih, ki nam te pravice odrekajo.

Ugotavljamo, da se bori klerikalna stranka, ko podpira hegemonistični sistem v naši državi, proti interesom Slovence in njenega prebivalstva, ker noče, da bi bili Slovenci ravnopravni državljani v naši Jugoslaviji.

Zato je dolžnost vsakega poštenega človeka pri nas, da stori vse za onemogočenje pogubne politike dr. Korošca in njegove stranke.

Industrijski kraj na Gorenjskem brez - vode

Postaja Trata — Škofja Loka ima ogromna lesna in druga skladišča, a je brez vode. — Velika nevarnost v slučaju požara. Zganite se, da ne bo prepozno!

Malokomu bo znano, da imamo na Gorenjskem veliko železniško postajo, v katere neposredni bližini se nahaja najbolj razvita lesna industrija Slovenije, ki pa je dobesedno brez vsake vode. Je to železniška postaja Trata — Škofja Loka. Ljudje in živina silno trpe vsled pomanjkanja vode, vendar se še do danes niso kljub neštetim prošnjam zganili merodajni faktorji in se pobrigali za preskrbo tega velikega industrijskega kraja s pitno vodo. Kako bi se ta stvar dala izpeljati, ne bomo razmotrivali, ker je o tem že mnogo tuhtal še pred vojno bivši kranjski deželni odbor, pribiti pa moramo neizpodbitno dejstvo, da bi postala postaja Trata z vso svojo okolico, z vsemi ogromnimi lesnimi skladišči, velikimi žagami, tovarnami itd. v slučaju prvega požara v nekaj minutah kup pepela in ne bi bilo mogoče rešiti niti ene deske. Ljudje bi morali biti veseli in srečni, če bi se jim posrečilo rešiti vsaj golo življenje.

Da ta naša sodba ni niti najmanj pretirana, bo vsakomur jasno, če bo prebral sledeča dejstva, ki jih brez vsakih oledšav in povečanv in naslednjem navajamo:

Železniška postaja Trata - Škofja Loka ima poleg glavnega železniškega poslopja tudi ogromno skladišče, v katerem se dnevno nahaja najmanj 50 vagonov blaga, povečini lesa, oglja itd. Železniški uradniki in ostali prebivalci postajnega poslopja morajo plačevati neki ženski, ki jim vsak dan pripelje sodeček vode, mesečno za to uslugo 300 (reci in piši: tristo) dinarjev.

V neposredni bližini postaje se nahajata s svojimi velikimi žagami in ogromnimi lesnimi skladišči dve največji slovenski lesni industriji, Hajnriharjeva in Dolenčeva, razen teh dveh pa še nekaj manjših, tako Vebrova, Bernikova, Callearjeva itd. Dnevno se nahaja na železniški rampi najmanj po 30 vagonov lesa. Skladišča vseh lesnih trgovcev se nahajajo tik postaje. Na Trati sta poleg omenjenih žag in les-

nih skladišč dve večji črslarni, Dermotova in Demšarjeva, ki imata na skladišču stalno velike množine čresla in pa Slanovčev elektro - milin z velikimi zalogami žita in moke. Razen vsega navedenega se nahajajo tam tudi ogromna skladišča oglja, ki ga navozijo tja ogiljarji iz Selške in Poljske ter vseh ostalih stranskih dolin. Trenutno se nahaja v skladiščah 100 vagonov oglja, v lesnih skladiščih pa okrog 400 vagonov raznega lesa, vse to pa v okolju petih minut od postaje.

Omenjene zaloge lesa in oglja se pa vsakodnevno večajo zaradi občutnega pomanjkanja vagonov, o katerem smo podrobneje pisali že v eni zadnjih številkih našega lista. Zdjaj pa pomislimo na grozno nevarnost, ki preti temu kraju v slučaju najmanjšega požara, kajti ta kraj nima niti kaplje vode.

Trata pa ni zgolj glavno izhodišče tamkajšnje lesne industrije, temveč je tudi sicer veliko prometno središče. Do 300 voznikov pride dnevno v Trato. Ti ljudje morajo zase in za živino pripeljati vodo s seboj, ali pa jo morajo drago plačati, če jo sploh dobe. Z vinom in pivom ali pa z mineralno vodo konj menda ne bodo napajali, saj si ga še sebi ne morejo dosti privoščiti radi nizkega zaslužka. Na Trati se tudi iztekajo, oziroma obratno pričnajo tri avtobusne proge in sicer: Trata - Železniki, Trata - Gorenja vas - Žiri in Trata - Škofja Loka.

Zdjaj pa vzemimo slučaj, da naenkrat izbruhne požar. Najbližja večja voda, ki bi prišla pri gašenju v poštev, je pol ure oddaljena Sora. V slučaju požara bi najhitreje v pol ure moglo prispeti na pomoč gasilno društvo iz Škofje Loke, ki ima motorna brizgalna. Toda ta motorna brizgalna za Trato nima nobenega pomena, ker niti oddaleč nima tako dolgih cevi, da bi mogla črpati vodo iz pol ure oddaljene Sore. Po mnenju nekega tamkajšnjega gasilskega strokovnjaka bi prišla na pomoč tudi dru-

ga gasilna društva iz okoliških vasi, ki bi dala na razpolago svoje cevi. In potem bi se cevi vseh društev sestavile in bi se tako dobila zveza s Soro in voda na požarišče. Pri tem pa je ta strokovnjak pozabil na to, da ne bi od cele Trate v času, ko bi se te cevi sestavljale in ko bi motorna brizgalna pričela delovati, ostalo nič drugega nego visok kup pepela. Z »Minimax« in podobnimi aparati pa bi pri takem požaru opravili isto, kot s kapljico vode v morje.

Trata ima sicer nekaj nad 40 m globokih vodnjakov, ki pa so suhi kot poper. Ljudje, kot rečeno, grozno trpe radi pomanjkanja vode. Neki naš prijatelj se je pozabil predinočnjim preskrbeti z vodo in ko je včeraj zjutraj vstal ter se hotel umi-

ti, ni imel v hiši niti kaplje vode. Ni mu kazalo drugega, nego da je poslal v gostilno po steklenico rogaške stlatine in se umil s kisljo vodo. To je sicer prav zdravo in ne more škodovati, saj ljudje hodijo v toplice v glavnem radi zdravilne vode, menimo pa, da bi človek moral imeti že približno Fordovo premoženje, da bi si lahko kaj takega vsak dan »špogal«.

Skraini čas je že, da se ta škandal odpravi, dokler se še ni zgodila večja katastrofa. Pri letošnji suši zadostuje le nekaj isker iz mimo vozečih številnih vlakov in od cele Trate ostane samo žalostna črna lisa na zelenem sorskem polju. Po toči zvoniti bo pa prepozno.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Ogromni požari v Slavoniji in Sremu. — Sarkofag v Kolpi. — Rodbinska tragedija v hotelu. — Blagajnik pobegnil z lepo Dalmatinko. — Nevarni tihotapci v Beogradu

Iz Sremske Mitrovice poročajo, da je zaradi hude vročine zadnjih dni zavladovala po Slavoniji in Sremu velika suša. Zato so nastali veliki požari na poljih, kjer žito še ni bilo požeto. Požar so večinoma zanetile iskre iz lokomotiv. Na nekaterih krajih je bil pa požar tudi zlobno podtaknjen. Včeraj so iz Mitrovice opazili velik požar, ki je nastal v selu Martinci. Zgorelo je več njiiv žita, last posestnika Novosela. Škoda znaša nad pol milijona Din. Vse prizadevanje, da bi lokalizirali požar, je bilo zaman, ker je v teh krajih veliko pomanjkanje vode. Požar je tudi nastal na žitnih poljih v Kraljevici, potem Ognju in še v nekaterih krajih. Celoviti Ognju in še nekaterih krajih. Celokupna škoda znaša dosedaj več milijonov Din. V neki vasi so seljaki zasacili zlikovca, ki je zanetil iz zlobnosti požar na njivi svojega sosedu. Seljake je to tako raztogotilo, da so hoteli požgalca na mestu linčati, kar so pa orožniki preprečili. Tudi iz Mačve poročajo v velikih požarih na žitnem polju. V bližini Grca je požar vpepelil velik gozd. Ogenj je povzročila iskra iz lokomotive. Gori nad 100 jutrov zemlje in je škoda ogromna. Iz Osijeka poročajo, da je v Slatini nastal požar na polju Adama Gaše. Njegovo posestvo leži ob progi. Iz lokomotive vlaka, ki vozi iz Osijeka v Slatino, je padla na njivo iskra in zgorelo je obsežno žitno polje s pšenico, ki je bila že pripravljena in zložena na polju. Ognja niso mogli pogasiti. Predčerašnjim je divjala nad Osijekom in okolico velika nevihta. Trajala je pa le do 2 ure po polnoči. Strela je udarila v hišo Mirka Mentliha v Nemetu pri Osijeku. Hiša je pogorela do tal, bila je pa zavarovana.

Iz Karlovca poročajo, da je med seloma Jelse in Hrnetič pri Karlovcu v Kolpi velik kamenit sarkofag. Nahaja se sredi kolpe in ker je voda zaradi nastale suše precej nizka, se sarkofag že od daleč prav dobro vidi. O tem sarkofagu ljudstvo pripoveduje najbolj fantastične pravljice. Sarkofag bi bilo treba potegniti iz kolpe, da bi strokovnjaki ugotovili, iz katere dobe je. Pred leti so že karlovski meščani hoteli potegniti sarkofag iz vode. Ker je pa precej velik, se jim to ni posrečilo. To bi bilo mogoče le z modernimi tehničnimi pripomočki. V Karlovcu se nimajo muzeja, pač pa je odbor, ki se bavi z mislijo, da bi bil potreben tudi za Karlovec primeren muzej, v katerem bi sarkofag v Kolpi našel svoje mesto.

V zadnjem času se je odigrala v hotelu »Esplanade« v Zagrebu že druga rodbinska tragedija. Včeraj je hotelski direktor Hofer javil policiji, da se je v hotemu zastrupila neka ženska. Policija je takoj poslala v hotel komisijo, ki je našla kraj samomorilke dve stekleničici s strupom. Uvedli so preiskavo in ugotovili, da je samomorilka Zlata Trbuhovič, rojena l. 1901 v Babinji Gredi in žena mehanika Emanuela Trbuhoviča. Zlata še ni bila dolgo poročena. Z možem se nista razumela in je zato sklenila, da gre v smrt. Pred meseci se je poslovila od moža in odšla v svoj rojstni kraj Karlovec. Tudi tukaj se ni mogla privaditi svojim novi usodi ter je še vedno hrepenela po svojem možu v Zagrebu. Zato je pred dnevi prišla zopet v Zagreb. Možu je poslala zavoj perila in pismo s prošnjo, da bi se rada z njim spravila in živela še naprej z njim v zakonskem življenju. Ne da bi čakala na odgovor, je Zlata včeraj poslala možu drugo pismo po hotelskem služabniku. Pismo je bilo pisano zelo obupno. Ko ga je mož prejel, je takoj odšel v hotel, da bi preprečil ženin samomor. Prišel je pa prepozno. Ženo je našel že v agoniji. Izpila je večjo količino bromurala in fanodorma. Rešilni voz je samomorilko odpeljal v bolnico, toda ni upanja, da bi okrevala.

Poročali smo že o veliki ponéverbi na glavni carinarnici v Zagrebu. Zagrebški listi objavljajo podrobnosti o ponéverbi blagajnika Zvonimirja Hafnerja. Preteklo soboto je po uradnih urah zapustil poslovne prostore glavne carinarnice v Zagrebu, kakor drugi uradniki, tudi Zvonimir Hafner, rojen 1899, v Zagrebu. To je bilo poslednjikrat, ko so ga videli njegovi prijatelji. Ker v ponedeljek ni prišel v urad, so vsi mislili, da je obolel. Isto so mislili, ko ga tudi v terek ni bilo v urad. Ko ga tudi v sredo ni bilo, se je to zdelo sumljivo in začeli so potzvedovati, kje je blagajnik. Ugotovili so, da je Hafner ponéveril poverjeni mu državni denar,

katerega je dobival od ocarinjenih zabojev. Pobegnil je in odnesel 604.833 Din. V blagajni je pustil samo 8 Din. O veliki ponéverbi je bila takoj obveščena policija, ki je izdala za beguncem tiralico. Redarstvo je dalo novinarjem samo opis begunca in njegovo sliko. Poročevalce »Novosti« je pa mogel dobiti o defraudantu še druge podatke. Zvonimir Hafner je bil lahkomiseln mož in je s svojim dejanjem onečastil svojo ugledno in spoštovano rodbino. Zapustil je tudi mlado ženo in dvoje mladolletnih otrok, s katerimi je preživel nekaj srečnih let. Potem se je pa seznanil z nekim dekletom, ki je uničilo njegovo družinsko srečo. Imel je pa razmerje tudi z drugimi dekleti, ker so ga vse imele rade. Imel je denar in bil je lep, postaven dečko, tako, da še ni ugotovljeno, katerega med temi je bila prav za prav njegova favoritka. V Palmotičevi ulici sta stanovali dve Dalmatinki, Marija Junaković, ki je pobegnila iz Zadra in Zlata Roje iz Splita. S tema se je Hafner seznanil pred desetimi meseci. Po pripovedovanju domačinov so se vsi trije vedno nekako tajinstveno pogovarjali med seboj. Zlata Roje je blagajnika predstavila za svojega brata Zlatka iz Splita. Nekega dne je pa prišel poštar in je prinesel k Dalmatinkama zavoj z naslovom Zvonimir Hafner. Dekleti sta zavoj sprejeli, kar se je zdelo domačim zelo čudno. Zvonimir je posvlehal večjo pažnjo Mariji Junaković. V ponedeljek je Roje po dolgem posvetovanju z Jankovičevu odpotovala v Split. V petek je prišel Hafner k Junakovičevi. Po kratkem razgovoru je začela Marija pospravljati svoje stvari in je rekla gospodinjini, da odpotuje v Sibeni. Govori se, da je Hafner prisilil Marijo, da je postala njegova ljubica. Večkrat ji je baje pretel s samokresom. Ko mu je nekdo očital, da ima družino in otroke, se je Hafner samo razjezil. Marija je sama izjavila svojim prijateljem, da gre raje v smrt, nego da bi se ločila od Hafnerja. Redarstvo bo kmalu razčistilo nepojasnjene beg obeh lepih Dalmatink in defraudanta Hafnerja, ki je najbrž pobegnil v inozemstvo.

Iz Beograda poročajo, da je tamošnja železniška policija izsledila dva tihotapca, ki sta nameravala vtihotapiti z Dunaja večjo količino saharina v Makedonijo in 4,5 kg opija v Bolgarijo. Tihotapca sta Franc Kriz in Samuel Gazen, ki sta že dobro znana zagrebški policiji. Oba sta agenta znanega tihotapca Stojanovskega, ki ga je zagrebško sodišče nedavno obsodilo na 2 leti težke ječe zaradi tihotapstva saharina iz Avstrije v našo državo. Aretirana tihotapca sta imela v Beogradu stanovanje. Pri preiskavi je policija odkrila razno vtihotapljeno flago v vrednosti več sto tisoč Din. Zdi se, da sta tihotapca voditlja dobro organizirane tihotapske tolpe, ki ima svoje središče v Beogradu. Policija je aretirala tudi gospodinjino, ki je tihotapcem oddala stanovanje v namem in je vedela, s kakšnim nečednim poslom s ebavljio njeni podnajemniki.

Soort

— Službene objave LHP-a. (Iz seje uprav. odbora dne 17. julija.) Na znanje se vzame podelitev ukora SK Mure njenemu članu g. Verselu radi nepristojnega ponašanja napram LHP-u Istokato se vzame na znanje izključitev g. Hirschla iz SK Mure za dobo 1 leta vsled nespornega ponašanja prizadetega napram igralkam SK Ilirije ob priliki prv. tekme Ilirija - Mura v jesenski sezoni 1927. Izključitev traja do 20. novembra 1928. SK Mura se poziva, da pošlje na vpogled kopije dopisov, naslovljene na g. Versela in g. Hirschla o podelitvi kazni. — Radi zaljenja podsavaznega odbornika g. Samuda se kaznuje po paragrafu 17. kaz. pravilnika gosp. Cimperman Marica (SK Mura) z enomesечно zabranu igre. — Po sklepu JHS-a se črta iz rednega članstva JHS-a SD Rapis Maribor. — V smislu sklepa u. o. JHS-a z dne 22. junija in v smislu zadnje redne glavne skupščine LHP-a se kooptirajo v u. o. sledeči gg.: dr. Robič H. podpredsednik, Sketelj II. tajnik, Sancin Savo in Bucik Anton kot odbornika. — Vse gg. sodnike se opozarja, da je pošiljati odsled od tekem, v katerih nastopijo družine LHP, sodniška poročila v enem izvodu, od tekem pa, v katerih nastopijo družine raznih podsavazev, v dveh izvodih. SK Ptuj se obremeni z Din 10 za prijavino tekme Ilirija : Ptuj 1. julija. — LHP priredi tekem meseca avgusta sodniški tečaj. Pozivalo se vsi oni, ki se intererirajo za sojenje hazenskih tekem, da se prijavijo v ta tečaj najkasneje do 15. avgusta na naslov: Rupel Mil-

ca, Car. posred. Just Piščanec. V ta tečaj se morejo prijaviti tudi dame. — Tajnica. — Interni tenis - turnir SK Ilirije. Ljubljana, SK Ilirija v ljubljanski prireditvi v dneih 21., 22. in 23. t. m. na svojem tenis postoru pod Cekinovicim gradom interni tenisturnir s sledečim spredom: 1. Gospodie posamezno (single) — seniorije: 2. Dame posamezno (single) — seniorije: 3. Gospodie v dvoje: 4. Gospodie in dame v dvoje (mixte double): 5. Gospodie posamezno (juniorij): 6. Dame posamezno (juniorke). — Zmagovalci v poedinih točkah prejmejo posebna priznanja oz. diplome od tenis sekcije. — Prijavina znaša 10 Din za osebo, prijav v prijavino soredama na tenis postoru z Banovec do sobote do 12. ure. Pričetek turnirja vsedei ob 17. uri. Interes za ta turnir je kakor med tenis članstvom, tako tudi v splošnem jako velik, kar je razvidno iz številnih prijav. Ta turnir je nekaka predpriprava oz. preizkušnja za tenis tekmo na Bledu, ki se vrši najbrže v dneih 28. in 29. t. m. kjer bo svoje barve zastopala tudi SK Ilirija. Imena starih tenis korifej Pogačar Joža, Zaic, dr. Koželj, Šapla, Beziak, Korenčan itd. nam lamčijo za popolen in časten uspeh. — Po končanem intern. tenisu turnirju priredi tenis sekcija Ilirija družabni večer, na katerega so vabljene vsi prijatelji sporta. Prostor od dvorana se objavi naknadno. V svrhu kritja stroškov se prostovoljni prispevki s hvaležnostjo sprejemajo. — Načelnik.

Saj ni čuda

Naš Pepe je ves nesrečen, ker ga tarejo v hudi vročini skrbi zastran vladne grize. Pravi, da ni lepo, da ima tako mlada in bogata država grizo. Pepe je hud, da ga bratje tam preko nočjo ubogati in poslušati. On da je državotvoren element in že ve, kaj je prav in kaj napak. Zdjaj, ko sta padla oba njegova predloga v vodo in ko se vladna griza še vedno vleče liki glista po dežju, je začel Pepe tuhtati, kje tiči vzrok, da se morajo prečani tako dolgo marinirati. In je pogruntal to reč.

Pepe ima v evidenci tudi atentatorje. Oni dan, ko je Ivan Momčilov ali Momčilo Ivanov napadel štela javne varnosti v naši trojini prestolici, je Pepe preštudiral vse akte o napadu in ugotovil, da ima Zika Lazić čudovito trdo butico. Atentator mu je pomoil revolver pod nos in ga ustrelil naravnost v glavo. Toda čudo prečudo — krogla se je ob trdi lobanji zblinila in ni mogla naprej, da bi prezačila možgane. Ko so jo potegnili iz glave, so zdravniki mislili, da ima gospod Zika pod kožo novčiče po 50 para. Taka da je bila krogla in tako je Momčilovič blamiral drugače renimirano tovarno orožja.

In Pepe pravi, da šele zdaj razume, zakaj so bratje tam preko nedostopni za vse pametne predloge. Če jim niti krogla ne more do možganov, je vsak trud zaman, da bi jim kaj dopovedali. Narava jim je dala trde butice, pa mirna Bosna.

Antonija Keršič

Danes okrog 2. ure zjutraj je izdihnila svojo blago dušo v ljubljanskem sanatoriju »Leoninum« splošno znana in priljubljena gostilničarka in posestnica v Spodnji Šiški ga. Antonija Keršič. Pokojnica je že delj časa bolehal na težji notranji boleznii in končno se je odločila, poiskati pomoč v Leonišču. Toda bilo je že prepozno in je bila katastrofa neizogibna.

Njeno usmiljeno srce in radodarno oko bodo šele zdaj vedeli dovoljno ceniti številni reveži, ki so nešteto krat iskali pomoči pri pokojnici in jo tudi vedno dobili. Nikdar ni nikogar odklonila, če je videla, da je resnično potreben. Mnogo brezposelnih družin je uživalo njeno zaslobno in so se po cele mesece preživljali ob njeni gostoljubni mizi. Toda ona svoje dobrote nikdar ni javno razkazovala. Pokojnica je bila splošno znana ne samo v Sloveniji, temveč tudi daleč izven mej naše ožje domovine. Vsak, kdor je obiskal njeno priljubljeno gostilno, je bil prijazno sprejet in točno ter v polno zadovoljstvo postrežen. Vsak, kdor je g. Keršičevo spoznal, jo je moral nehotе vzljubiti radi njenega milega značaja in zdravega humorja, ki ga kljub težkim življenjskim udarcem po nesrečni smrti ljubljene hčerke in soproga nikoli ni izgubila.

Pokojnica je bila stara šele 52 let in je zapustila štiri žalujoče sinove, in sicer: Ivana, ki ima v Ljubljani zastopstvo Fiat-avtomobilov, Petra, inženirja v Mariboru, Karola, ki živi stalno v Avstraliji, in najmlajšega Tončka, ki služi pri vojakih v Kijevu v Makedoniji. Truplo blage pokojnice prepeljejo danes domov, kjer polože pokojnico na mrtvaški oder. Pogreb se bo vršil jutri ob 15. uri na pokopališču v Dravljah, kjer jo polože v rodbinsko grobnico kraj pokojnega soproga in hčerke k večnemu počitku.

Vsi, ki so pokojnico poznali, jo bodo težko pogrešali in jo bodo ohranili v trajnem spominu. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Dnevne vesti.

— **Iz odvetaške službe.** V imenik odvetniške zbornice v Ljubljani s sedežem v Mariboru je bil vpisan dr. Joško Bergoč, odvetnik v Mariboru dr. Alojzij Klemenčič se preseli v treh mesecih s svojo pisarno v Brezice.

— **Iz notarske službe.** Notar v Brezicah dr. Anton Bartol je zapustil 10. t. m. Brezice in prične poslovati 25. t. m. v Mariboru.

— **Kongres za mednarodno pravo.** V avgustu se bo vršil v Varšavi mednarodni kongres za mednarodno pravo. Novoustanovljeno združenje pravnikov SIS bodo zastopali na tem kongresu vseučiliški profesor dr. Toma Zivanovič ter dr. Bogomil Vošnjak in dr. Bartoš iz zunanjega ministrstva.

— **Velik mednarodni kongres v Beogradu.** Letošnja jesen bo praznovala mednarodna organizacija za zaščito avtorskega prava 50letnico svojega obstoja. Proslava bo združena z mednarodnim kongresom, ki se bo vršil 27., 28. in 29. septembra v Beogradu. V Zagrebu bodo imeli udeleženci sejo 30. septembra, kongres pa zaključijo 1. oktobra v Ljubljani. Naši odbori te mednarodne organizacije v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani so marljivo na delu, da pripravijo vse potrebno za kongres.

— **Nova osnovna šola v Krškem.** Po odredbi prosvetnega ministrstva se otvori začetkom novega šolskega leta v Krškem nova štirirazredna osnovna šola.

— **Glavna skupščina UJU.** Letošnja glavna skupščina UJU se bo vršila 11., 12. in 13. avgusta v dvorani pivovarne »Union« v Mariboru. Prvotni sestanki učiteljev se bo vršil 10. avgusta. Na prvi seji bo prečitano poročilo izvršnega in glavnega odbora, popoldne se pa prične konferenca glavnega odbora in delegatov učiteljskih društev. Glavna skupščina prične z delom 11. avgusta. Zadnji dan zborovanja bodo učitelji razpravljali o izpremembah pravil. Udeleženi opozarja vse udeležence skupščine, naj refreniti in učiteljska društva, ki nameravajo nastopiti na skupščini z referati, odnosno s samostojnimi predlogi, obveste o tem izvršilni odbor UJU najpozneje do 28. t. m.

— **Za klerikalni tisk je nastalo veliko tekmovanje.** Posebno na učitelje pazi »črna garda«, da se ne utihotapi kakšna »domovina« ali »Jutro«. In ni čuda! Gospodje se čutijo vplivne napram učiteljsstvu. Učitelji so deloma sami krivi, da so bolj kakor nekaj, pod črno kuto.

— **Iz Novega mesta** nam pišejo, da je tni neki pater beračil po vsem mestu za menihe na gori Athos! In ne brezuspešno! Odnesele je dobro rejeno listnico, polno kovačev! Torej za domače potrebe ni denarja, za bogate tudej ke kutarje pa ga je manjka. Ubogi narod, kdaj se izpametuješ!

— **Učiteljski kronski penzjonisti** še vedno čakajo na dinarsko prevedbo. Zaman! Zdaj se v Beogradu baje izgovarjajo, da bo prevedba zahtevala 40 milijonov dinarjev, ki jih nimajo kje dobiti. To je le pri nas mogoče!

— **Škof napaden.** Govori se, da je bil škof ob zadnjem birmovanju v Šmarjeti napaden. Zahvaliti se ima baje le brzim konjičem, da je napadu — ušel!

— **Dražba ribolova.** Ribolovni revir št. 39 Škofljica je so oddaljal v torek 31. t. m. ob 9. pri sreskem poglavarju za ljubljansko okolico na javni dražbi v zakup za dobo od 1. avgusta 1928 do 31. julija 1928.

— **Nalezljive bolezni v ljubljanski oblasti.** V ljubljanski oblasti je bilo od 22. do 30. junija 10 slučajev tifuznih bolezni, 49 škrlatinke, 90 ošpic, 5 davice, 9 šena, 1 krčevite odrevenelosti, 1 vrančnega prisada, 1 trahome in 1 nalezljivega vnetja možganov.

— **Zivalske kužne bolezni v ljubljanski oblasti.** Od 2. do 8. t. m. je bilo v ljubljanski oblasti 54 slučajev svinjske kuge, 6 svinjske rdečice in 2 garij.

— **Za mrtve proglašeni.** Okrožno sodišče v Celju je uvedlo postopanje, da se proglaše za mrtve sledeči pogrešanci: Mihael Kamnik, rojen leta 1891, v Črncem vrhu, naposled bivajoč v Lokah pri Zagorju ob Savi, Franc Grobin, rojen leta 1893, v Prevorju in tam bivajoč, njegov brat Martin Grobin, brivski mojster v Celju Konrad Messerer, rudar v Trbovljah Franc Cvrtin, rudar v Nemčiji Franc Brence, rojen leta 1882, v Gorici (Konjice), Janez Pieterski, rojen leta 1884, v Amovcu, Florijan Berložnik, rojen leta 1890 v Selah, in posestnikov sin v Lašah Simon Urač. Vsi so odšli začetkom svetovne vojne na bojišče in se niso vrnil.

— **Delomržežji in izkorščevalci občinskih podpor.** Po odredbi velikega župana ljubljanske oblasti so proglašeni za delomržežji in izkorščevalce občinskih podpor: Jurij Lavrič v Novi gori, pristojen v občini Škocijan, Jožef Sedonja, pristojen v občini Mlajinci, Josip Perhal, rojen in pristojen v Kočevju, Ivan Kos, pristojen v občini Jarše, Ivan Skrilce, pristojen v Murske Cernce, Ivan Grandošek, rojen in pristojen v Novo vas, srez Ptuj, Fran Merkuš, pristojen v občini Slovenija vas, Ivan Visenjak, rojen in pristojen v občini Polenci, Franciška Simonič, pristojna v občini Sv. Andraž, Engelbert Kapfer, rojen in pristojen k Sv. Trem kraljem, Anton Kolar, pristojen v občini Tolsti vrh, Anton Senekovič, pristojen v Ihovu, Franc Kotnik, pristojen v občini Ribnica na Pohorju, Franc Horvat, pristojen v Murščak, Franc Kos, pristojen v občini Ivanovce, Anton Mohorčič v Podovi, Ivan Merkan, pristojen v občini Šent Ilj v Slovenskih goricah, Konrad Muršič, pristojen v občini Sv. Krištof, srez Laško, Vekoslav Fenc, pristojen v občini Gradisce, srez Litija, Josip Močnik, pristojen v občini Gornji grad, Anton Puhar, pristojen v občini Očeslavce, Sebastijan Kamersak z ženo Ano, pristojen v Bukovce, Friderik Papst, pristojen v občini Sv. Lenart, Jožef Simonič in njegov brat Alojz, pristojna v občini Mihalovce, Stefan Horvat, pristojen v Celje, Dragotin

Gabaj iz Legrada, Matevž Baloh, pristojen v Ljubljani, Jakob Selišek, pristojen v občini Varejo pri Ptuj, Ivan Urnkar, pristojen v občini Dob pri Ljubljani, Franc Goršek, pristojen v občini Griže, srez Celje, Ivan Peserl, pristojen v Šabvinci, Franc Marčič, pristojen v občini Zabukovje, Franc Petje, pristojen v občini Mirna, in Ivan Požbeška, pristojen v Ljubljani.

— **Vrhulka.** Naš vodovod ne ustreza več svoji nameni. Nujno ga je treba popraviti, ker gre zaradi slabih cevi dosti vode v izgubo. Te vodovodne nedostatke še posebno občutimo zaradi suše in silne vročine. — Za Cankarjev spomenik smo nabrali sicer že precejšnjo vsoto denarja, vendar mu ga bomo odkrili nekoliko kasneje kakor smo prvotno sklenili. Da postavimo Ivanu Cankarju, slavnemu slovenskemu pisatelju, kolikor mogoče dostojen spomenik, so nam obljubili v Ameriki živeči Vrhulčanje še poseben prispevek. Spomenik bo stal ob glavni cesti nasproti Mantove. — Govori se, da se bo poštini urad preselil v hišo g. lekarnarja H. Poštini upravi ni po volji, ker je lastnik sedanjih poštinih lokalov povihal najemlino na 1000 dinarjev mesečno. — Skozi naš trg drvinj dan na dan številni avtomobili. Ceste so na debele pokrite s prahom, pa tudi drevje in hiše so sive od samega prahu kakor sredi zime, sicer bi imeli še sobe in pohištvo vse zaprašeno. Spričo silnega prahu bi morali imeti soferji pač več obzirnosti do prebivalstva.

— **Smrtna kosa.** Včeraj je preminul v Ljubljani mašinist drž. železnice v pokoj u Gregor Dittinger. Pokojnik je bil med železničarji splošno znan in priljubljen. Dolga leta je vestno in vzorno opravljal službo in šele ko so mu lele moči pešati, je stopil v zaslužni pokoj. Pogreb bo jutri ob 5. popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice. Blag mu spomin! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— **Vreme.** Vse kaže, da se bo vreme v doglednem času poslabšalo in da dobimo dež. Barometer stoji sicer še precej visoko, toda nebo se vedno bolj oblači in tudi vročina je že nekoliko ponehala. Danes jutraj je kazal barometer v Ljubljani 764, temperatura je znašala 19 stopinj. Včeraj je bilo jasno samo v Mariboru, povsod drugod pa več ali manj oblačno. Zanimivo je, da je temperatura v Dubrovniku rapidno padla. V sredo je kazal termometer v Dubrovniku še 38, včeraj pa samo 28 stopinj. V Beogradu so imeli 35, v Splitu 34, v Skoplju 31, v Zagrebu 30, v Ljubljani 28,3, v Mariboru 26 stopinj. V Sloveniji je vročina že znatno popustila.

— **Razne nesreče in nezgode.** V bolnico je sam prihajal 18letni dijak Uroš Legat iz Ljubljane, ki je pretekli ponedeljek med vožnjo padel pri Trebnjem s kolesa in se potolkel na desni roki. Ker se rana le ni hotela pravilno celiti, se je včeraj oglašil v bolnici, kjer so mu nudili potrebno zdravniško pomoč. — Pri županu Oražmu v Mostah je uslužben kot hlapec 30letni Kresc Franc. Včeraj je šel nakladat hlode v županov gozd pri Dolskem. Nenadoma se mu je pa pri vlačitvi hlovdov precej debel hlovd zvalil na desno nogo in mu jo zlomil. Ponesrečenca so pripeljali v bolnico. — V Trebeljevem je včeraj popoldne na domačem podu rezal s samoreznilo krmo za konje 25 let stari posestnik sin Alojzij Hribar. Pri tem je premalo pazil na roke, s katerimi je potiskal krmo pod ostrino in se mu je rezilo slamoreznilce zarezalo v levo roko. Roka je poškodovana v zapustju, vendar pa rana ni težka in nevarna. Tudi on je šel zdravniške pomoči v ljubljanski bolnici.

— **Kupujte Ciril - Metodove razglednice!** S tem koristite družbi, ki je vesstranske podpore zelo potrebna, podpirate pa tudi domače razglednice. 567n

Iz Ljubljane

— **Ij Hlšni posestniki v Ljubljani** se opozarjajo, da odpade meseca avgusta t. l. običajna vložitev napovedi najeminskega donosa za prihodnji dve davčni leti za hiše, ki se nahajajo v Ljubljani. Napovedi se bodo vlagale, čim izda finančna uprava pozive v smislu zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928.

— **Ij Naborni dnevi v Ljubljani.** Za tihimi in mirnimi ljubljanskimi naborniki so včeraj in danes prišli na vrsto okoljanci in prinesli v zaspano Ljubljano, zlasti v jutranjih urah, precej življenja, petja, vriskanja, igranja in pa tudi surovega preklinjanja. Na Krekovem trgu pred Mestnim domom, kjer posluje naborna komisija, celo dopoldne neumorno igralo razni umetniki na tri- in štirtirvstne harmonike ter se poizkušajo celo v igranju modernih komadov. Pa se jim navadno že po prvih akordih ponesreči in iz harmonike zadoni v sočinčno dopoldne kaka narodna svizac.

— **Ij Od doma pobegnili.** G. Miškulin z Viča prosil dobre ljudi, ki bi slučajno vedeli, kje se mudi njegov sin Ivan, ki hodi z lajno po svetu, da bi ga v očetovem imenu opozorili, naj se vrne domov.

— **Ij Darila.** Dr. Puntar Josip, občinski svetnik je nakazal znesek 50 Din za mestne reveže. — **Tvrška F. Novak.** Ljubljana. Kongresni trg 15, pa prispeva mesečnih 100 dinarjev v fond za odpravo beračenja.

— **Ij Pevcem »Ljubljanskega zvonca«** Umrli je naša ustanovnica, članica gospa Antonija Keršičeva. Udeležite se pogreba, ki se vrši v soboto popoldne ob 3. iz Celovške ceste, Spodnja Šiška! 569n

— **Brivski pomočniki, trizerke!** Danes vsi na sestanku ob 8. uri pri Novem svetu. Važno! — **Odbor.** 568n

— **Ij Kraste dunajske otroške obteke** od 34 Din dalje le pri Kristofič-Bučar, Stari trg, Ljubljana. 46T

— **Ij Nezgoda pri delu.** Včeraj popoldne je bil v bolnico prepeljan 25letni mizarški pomočnik Blas Franc, doma iz Most pri Ljubljani. Včeraj jutraj je šele vstopil v službo pri mizarškem mojstru Ignacu Repšetu v Tesarski ulici in že prvi dan se mu

je pripetila nesreča. Med delom mu je popoldne okrog 16. ure spodletele 25 mm široko dleto in se mu z ostrino zasadilo v dlan leve roke. Ker je bila prerezana večja žila odvodnica, mu je pričela kri curkoma teči iz močno zevajoče rane. Poklicana je bila na pomoč mestna reševalna postaja, ki je Blasa takoj prepeljala v bolnico, ki jo je pa poškodovanec še tekom včerajšnjega dneva zapustil in odšel domov.

Iz Celja

— **Licitacija otave** bo dne 6. avgusta ob 9. uri na Spodnjem Lanovžu in dne 7. avgusta ob 9. uri na mestnem pokopališču.

— **Cesta,** ki vodi od hotela »Kronec« preko Vrazovega trga na Benjamin Ipavčovo ulico in Vodnikovo ulico, se bo za javni promet zaprla. Ob tej cesti se bo gradila palača mestne elektrarne. Pozneje se bo odprla zvezna cesta, ki je projektirana od hotela Skoberne v smeri proti mestnemu gledališču.

— **»Goljuflv« trgovski potnik»** je neki Beschell z Dunaja. Te dni je prišel v kavarano »Merkur« in tam natakariju Albertu Lukaču ponudil v nakup fotografski aparat za 900 dinarjev. Natakari je aparat kupil, pozneje pa se je izkazalo, da pri aparatu manjkajo bistveni deli, ki bi stali čez 1000 dinarjev. Opeharjeni natakari je zadevo prijavil policiji, Beschell pa jo je pobrisal proti Mariboru.

— **Popravila potrebna** bi bila ograja na mostu čez Koprivnico pri Rudarski šoli. Rja je to ograjo na nekaterih mestih že tako uničila, da je nevarnost za otroke, da lahko padejo v potok. Take stvari bi morali naši kleroradikalni takoj, ko se pokaže mala poškodba, popraviti, ne pa šele optem, ko je

Modrik
je nekde slovelo v stari Grčiji po svoji modrosti.
Danes je le ona pridna gospodinja modra, katere izkoristi 7 prednosti, ki jih nudi

Schicht Terpentin-Milo
s svojimi prednostmi

vsled nemarnosti treba napraviti celo ograjo novo.

Umorjeni mehški prezident general Obregon

Od premožnega kmeta do generala in prezidenta. — Začetek Obregonove vojaške kariere. — Še nekatere podrobnosti o atentatu.

Mehiški prezident general Obregon, ki je te dni padel kot žrtev atentata, je bil prvotno bogat posestnik v Sonori, kjer je ostal do revolucije l. 1913. Šele revolucija ga je odtrgala od rodne grude in mu stisnila v roke meč. Kmalu je imel Obregon tudi moč v rokah. Alvaro Obregon se do l. 1913 politično sploh ni udeleževal. Ko je pa mehiška država v tem času pozvala vse vplivnejše možne v provinci, naj oborože mlade ljudi in pomagajo braniti državo, je zbral Obregon 300 mož in odrinil z njimi na bojišče. Obregon je bil takrat župan v Huatabampo. Prvotno je imel pod svojo komando 300 mož, toda čez eno leto je povečeval celi diviziji. V tem času je izbruhnila v Mehiki Villova vstaja. Bivši pristaša socialne revolucije je obrnil plašč po vetru in začel s svojimi četami pleniti in moriti po Mehiki.

General Obregon je izgubil v revoluciji desno roko. Nedavno je bil drugič izvoljen za mehiškega prezidenta. Udeležil se je krvavih bojev proti uporniku Villu, proti kateremu je nastopilo 30.000 Američanov, ki so imeli nalogo ujeti ali ubiti poglavarja upornikov. — Toda Villa je pognal vladno vojsko v beg in že je mislil, da se polasti oblasti. dne 13. aprila 1915 se je vnela glavna bitka. Obregon je vodil svoje čete osebno, njegov prijatelj, bivši nemški častnik Kloss, je bil pa poveljnik topništva.

Villa se je spustil v odločilno bitko. 36 težkih topov je bombardiralo Obregonove postojanke, toda vse je bilo zaman. Naenkrat je prešla Obregonova armada v ofenzivo in se spoprijela z mnogo močnejšimi Villovimi četami. 15. aprila je bila ena Villova armada popolnoma uničena. Na bojišču je obležalo 4000 mrtvih. Obregonove čete so ujele nad 6000 Villovih vojakov in vsa artiljerija je prišla v Obregonove roke. S tem je bila Obregonu zasigurana vojaška karijera. V Mehiki je postal po tej odločilni bitki zelo popularen. Se bolj je pa zaslovel, ko je pozneje v bitki izgubil roko. Kmalu je imel pod svojo komando 60.000 vojakov in l. 1919 je bil prvič izvoljen za prezidenta po takratnem mehškem prezidentu Carranzu.

Obregon je postal reformator svoje države. Zboljšal je zlasti zastarele razmere v poljedelstvu, v katerem je bil

velik strokovnjak. V Mehiki je nastalo v kratkem 300.000 novih posestev, kajti Obregon je segel po agrarni reformi in dal zemljo vojakom. Tudi delavci so bili na njegovi strani, ker je energično posegel v socialno politiko in zboljšal delavcem gnetni položaj. Tudi v zunanji politiki je imel velik vpliv. Boljševiško vstajo v Yucatanu je brezobzirno zatrl. Sploh se ima Mehika zahvaliti njemu, da je boljševezem iztrebila.

Dne 30. novembra l. 1924 je bila doba njegove prve vlade končana in predsedniško mesto je zavzel Calles. L. 1926 se je razširila vest, da so uporni Indijanci Obregona ujeli in ubili. Ta vest pa ni bila resnična. V oktobru istega leta je mehiški kongres razveljavil ustavno določbo, po kateri je bila popolnoma izvolitev prezidenta izključena. Zdad določa mehška ustava, da prezident ne sme biti izvoljen dvakrat ali trikrat zaporedoma. Te dni je bil Obregon drugič izvoljen za mehiškega prezidenta.

O atentatu na generala Obregona poročajo inozemski listi še nekatere podrobnosti. Restavracija, kjer je bil prezident Obregon umorjen, je v mestu San Angelo, 12 milj južno od prestolice Mehike. Atentator se je približal generalu, ki je sedel za mizo, in mu je hotel pokazati neke novine. Naenkrat je potegnul iz žepa revolver in ustrelil generala iz neposredne bližine. General se je takoj zgrudil mrtev na tla.

Atentator je bil takoj aretiran. Bivšemu prezidentu Callesu so takoj poročali o tragični smrti generala Obregona. Calles je hitel v San Angelo, da odredi vse potrebno glede pogreba in da prevzame osebno vodstvo preiskave. Prisostvoval je zaslišanju atentatorja, potem se je pa vrnil v prestolico. V hipu, ko so počili strelji, je igrala godba. Zato so mnogi udeleženci banketa preslišali strele in šele ko je Obregon padel, so spoznali, kaj se je zgodilo. Obregonovi prijatelji so planili na atentatorja in bi ga bili linčali, da jih ni zadržal policijski ravnatelj, ki je zaklical, naj ga pustite, da ugotove, kdo je. Prezident Calles je takoj odredil strogo preiskavo in oblasti so ugotovile, da gre za politično zaroto. 20letni morilec se imenuje Juan Escapulario. Atentator bo te dni ustreljen.

Dnevnik holandske rešilne ekspedicije

Kaj pripoveduje o iskanju Nobilove ekspedicije Josef Van Dongen. — Rusi še vedno upajo, da je Amundsen živ. — Dr. Behounek je z znanstvenimi uspehi zadovoljen.

Holandski vodja ekspedicije na sahe s pasjo vprego, Josef van Dongen, ki je v službi nizozemske premogokopne družbe na Svalbardu in ki se je napotil z italijanskim stotnikom Soro in z Varmingom proti severu, da najde Nobilovo skupino, je dal zastopniku »United Press« svoj dnevnik, v katerem pripoveduje, kaj je doživel med potjo. — Van Dongen pripoveduje med drugim:

Dne 18. junija sem zapustil s Soro in Varmingom Severni rtič. Imeli smo sani in devet psov. S hrano smo se zalozili za 24 dni. Do rtiča Wrede smo imeli 110 km. Dne 19. junija sva morala s Soro pustiti pri rtiču Platen Varminga, ker je solnce tako močno odsevalo od snežne pustinje, da je oslepel. Pot je naju vodila proti južnemu delu otoka Oudgerits. 20. junija sva prispeła do malega rtiča Vron. 21., 22. in 23. junija sva zaman napenjala vse sile, da prekorajiva gladke ledene gore. Ko sva uvidela, da je ves trud zaman, sva pustila večino živil na ledu in vzela s seboj hrane samo za 8 dni. Tako se nama je posrečilo premagati 24. junija

prvo oviro v obliki nakopičenega ledu. 25. junija sva morala pustiti na ledu še polovico živil, da sva mogla nadaljevati pot. Do 28. junija sva prehodila 28 kilometrov in prispejala do otoka Brock. Najine spalne vreče in tudi sama sva bila do kože premočena, ker se je začel led tajati. Obleke nisva mogla posušiti, ker je ležala nad polarnimi kraji gosta megla. Dva psa sta nama že prve dni poginila, tri sva pa izgubila na Brockovem otoku. Tu se nama je posrečilo ustreliti več polarnih rac.

Nato je nastala strahovita nevihta, ki je trajala štiri dni, tako da sva morala čakati, da se poleže. 3. julija se je vreme zboljšalo in nadaljevala sva pot proti otoku Foyn. Komaj sva pa odrihnila, se je vreme zopet poslabšalo in rabila sva celih 31 ur, da sva prehodila 6 kilometrov. Najin položaj je postal kritičen, ker je začelo močno snežiti. Hrana je nama pošla in morala sva ubiti psa. Psi so bili že tako izčrpani, da niso mogli vleči sani. Pasje meso sva morala kuhati v pločevinastih skatlicah, iz katerih sva prve dni pojedla

konzerve. Tudi soli je nama zmanjkalo. Kuhala sva si juho iz pasjega mesa. Tri dni je tako močno snežilo, da se nisva mogla orijentirati in da sva morala čepeti na ledeni pustinji. 8., 9. in 10. julija sva iskala Nobilovo skupino. Tri dni in tri noči nisva zatisnila oči, bila sva vsa premočena in prezebla. Jedla sva samo pasje meso in še to v zelo majhnih porcijah. Slednjič sva bila tako izčrpana, da sva se morala vrniti k otoku Foyn, kjer sva ves dan spala.

Najin položaj je bil zelo kritičen, ko sva 12. julija zagledala ledolomilca »Krasina«. Splezala sta na ledeno goro in skušala opozoriti rusko posadko na se s tem, da sva mahalja z robcu. Toda odgovora ni bilo in že sva mislila, da se bliža smrt. Ob 11. ponoči sva zaslišala nad seboj brnenje motorjev treh letal, dveh švedskih in enega finskega. K sreči se je led v bližini najinca taborišča stajal, tako da je lahko hidroplan pristal. Vzeli so naju na krov, toda na ledu sva morala pustiti vse našino imetje in tudi oba psa, ki sta še ostala živa. 13. julija sva bila zopet v Kingsbayu, kjer so naju navdušeno sprejeli.

Van Dongen je star šele 21 let in biva že pet let na Svalbardu. Udeležil se je že pet letih ekspedicijskih vsehaja za najboljšega vodnika ekspedicijskih saneh s pasjo vprego.

Rusi še niso obupali

Rusi še vedno upajo, da je Amundsen živ in da deli usodo Alessandrinijeve skupine. Po mnenju ruskega pomožnega odbora je bil balon zrakoplova »Italie«, s katerim je odnesel vihar Alessandrinijevo skupino, zelo dober signal, po katerem se je moglo letalo »Latham« orijentirati. Ni izključeno, da je Guilbaud poletel k Alessandrinijevi skupini, ker ni opazil Nobilove skupine. Ko je pristal pri Alessandrinijevi skupini, se mu je letalo najbrž pokvarilo. Sovjetski tisk pripominja, da noben član Nobilove skupine ni slišal eksplozije, tako da doslej ni nobenega dokaza, da je Alessandrinijeva skupina res zgorela. Ledolomilec »Krasina« je v sredo sprejel na krov letalo Čuhnovskega in odplul v Kingsbay. Z največjo težavo lomil debelo ledeno skorjo in prodira počasi proti severu.

Viglieri o Malmgreenovem odhodu

V pogovoru s poročevalcem moskovskih »Izvestij« je poročnik Viglieri izjavil: Že več ur pred katastrofo smo opazili, da postaja zrakoplov vedno težji. Po mojem mnenju je zakrivila katastrofo izguba plina. Bil sem prepričan, da Malmgreen ne bo dosegel kopnega in zato sem mu svetoval, naj ostane pri nas na ledeni gori in šele, če bi se nam posrečilo dobiti radiozvezo, bi poslali manjšo skupino v čolnih proti obali. Toda Malmgreen je izjavil, da prispeje v 17 dneh na obalo Severovzhodne zemlje. Njegova skupina je vzela s seboj živil za 45 dni. Zadnjih 13 dni je morala gladovati, ker je prve dni porabila preveč hrane. Ko smo dobili radiozvezo, smo bili informirani o vseh rešilnih ekspedicijah. Na zemljevidu smo točno ugotovili pot ruskega ledolomilca »Krasina«, nismo pa vedeli, s kakšnimi ovirami se mora boriti. Do prihoda kapitana Lundborga smo čepeli na ledeni gori vsi premočeni, ker se je led tjal in ker nismo imeli kje ležati. Lundborgovo letalo se je poškodovalo in krila smo porabili za posteljo. Po mojem mnenju se trenutno ne da ugotoviti, kje je običajla Alessandrinijeva skupina, ker se led zadnje dni taja in ker pokriva polarne kraje gosta megla. Počakati bo treba torej še nekaj dni.

Kaj pripoveduje dr. Behounek

Češkoslovaški radiolog dr. Behounek je pripovedoval uredniku »Izvestij« o rezultatih znanstvene ekspedicije. »Moja naloga je bila — je dejal dr. Behounek, — da z milanskim vseučiliškim profesorjem Pontremolijem preiščem magnetične pojave, radioaktivnost in atmosferično elektriko v polarnih krajih, kakor tudi da polarno ozemlje proučim s topografskega in oceanografskega stališča. Vse to je bilo točno po načrtu storjeno. Delal sem mnogo in več noči sploh nisem spal. Tik pred katastrofo sem odšel v spodnji del zrakoplova, da zbudim spečega profesorja Pontremolija. Slučajno sem srečal profesorja Malmgreena. Bil je zelo razburjen in mi je izjavil, da z zrakoplovom nekaj ni v redu, ker pluje zelo počasi. Ko sem se vrnil k aparatu, sem opazil, da kaže višinomer samo 200 metrov. Zrakoplov je torej plul zelo nizko. Da zmanjšamo težo, smo vrgli iz zrakoplova velik sod bencina. Mehanik Cecioni je vrgel iz zrakoplova še kovinsko kroglo, ki je tehtala 170 kg.

Takoj smo se dvignili dobrih 400 m, toda kmalu je začel zrakoplov znova padati. Motorje so ustavili in naenkrat smo začutili pod seboj tla. Gondola v zadnjem delu zrakoplova je zadela ob ledeno goro. Takoj za njo je zadela ob ledeno goro tudi gondola za potnike, balon se je pretrgal in vsa posadka je padla na ledeno goro. Pri tem se je Po-mella ubil, drugi so bili pa težko ali lahko ranjeni. Čez 15 minut smo opazili na jugovzhodu velik oblak dima, ognja pa nismo videli. Iz tega bi se dalo sklepati, da je Alessandrinijeva skupina še živa. Z znanstvenimi uspehi sem popolnoma zadovoljen. Ugotovil sem, da funkcijonira magnetična igla na severnem tečaju normalno. S pomočjo Pontremolijevih aparatov sem točno ugotovil in preizkusil magnetično deklinacijo.

Edgar Wallace:
TRJE PRAVIČNIKI

ROMAN.

Leon je počakal, da je avtomobil izginil, nakar se je vrnil v vežo. »Oprostite, gospod,« je rekel kletar in si oblekel plašč, »ali se boste spoznali v hiši? Nikogar ni tu, da bi se pobrigal za Mr. Leeja. Če želite, lahko ostanem tu.«

»Mr. Lee je rekel, da pojdite vsi,« je kratko odvrnil Gonzalez. »Prosit ti, odidi-te ven in sporočite mi, kadar boste zagledali luči char - a - banca (odprt avto s klopni)! Preden se odpeljeta, bi še rad govoril z Mr. Leejem.«

Leon je odšel v knjižnico; skoro se mu je zazdelo, da ga grize vest. Vstopnice so izvirale od njegovega lokalnega zastopnika; in kletar bi si nikdar ne bil mislil, da bi njegov gospodar nje in v ostali služinčadi kdaj dovolil oditi iz hiše, dokler so tam še gostje.

Avto prav za prav ni bil nikak char-a-banc, nego velik zaprt omnibus; primajal se je tako nerodno, kakor da bi hotel prositi oprostjenja, da ga porablja-jo za izletno vožnjo. Na splošno ogorčenje služinčadi, ki je bila zbrana v veži, je zavil okrog hiše.

»Ne trudite se! Bom že jaz sporočil soferju!«

Leon se je zdel, da je prevzel ukazovanje v hiši; v očeh disciplinirane služinčadi je bil to neodpušljiv pregrešek.

Izginil je v dolgem hodniku, ki je vedel v tajinstvene gospodarske predele, in se je takoj vrnil ter povedal, da je sofer že popravil napako in da bo takoj pred glavnim vhodom; odvišna razlaga, ker se je avto baš v trenutku, ko ga je Leon napovedoval, zopet pojavil pred vrati.

»Sedaj se pelje tropa najsrečnejših duš, kar sem doslej imel smolo videti jih!« je zamrmral, ko je avtomobil s civilnimi zavorami zapeljal po pobočju nizdol. »Ta večer jim bo gotovo najlepši v življenju. Naročil sem jim večerjo v ho-

telu Beech in čeprav ničesar ne slutijo, sem jim preskrbel zabavo, za katero bi bili radi izdali lepe novce — če bi že ne bili povabljeni.«

»Sedaj sva čisto sama,« je mračno rekel Mr. Washington. Toda takoj nato se mu je obraz razjasnil.

»Ne morem baš reči, da se posebno dobro počutim v hiši, kjer se dogajajo tako čudne reči, pa naj že pokajo strelj ali ne.«

Washington se je s temno slutnjo razgledoval v veži. »Kaj menite, ali naj vrata na oni strani zaklenemo?«

»Tam je vse v redu!« je odgovoril Leon. »Od tam tudi ni pričakovati nevarnosti. Pojdite, greva nekoliko na sveži zrak! Preden se bo začel ples, bo še nekaj časa poteklo.«

Toda glede tega je bil v zmoti.

Elija Washington je šel za njim v park in je jedva storil dva koraka, ko je Leon videl, da je omahnil. V trenutku je bil pri njem; Američan je bil nagnjen naprej in strmel v temo pred se. Njegova očala so ležala v travi.

»Odvedite me v hišo!« je zamrmral Washington in se je naslonil na spremeljalca.

Leon je Washingtona prijel okrog pasu in ga je na pol nesel na pol vlekkel s seboj. Porinil je moža v vežo, vrat pa ni zaklenil za seboj. Namestu tega se je Leon, ko se je Američan sumno spustil v naslonjač, vrgel na tla in je pogledal vzdolž umetnega horiconta. Ki si ga je bil na ta način ustvaril, venkar na plano. Nikjer nikake kretnje, nikjer nikakega znaka, da bi se pripravil napad. Sele potem je zaprl vrata in jih zapahnil. Nato je odprl vrata v študijsko sobo, odnesel Washingtona vanjo in je prižgal električno luč.

»Mislim, da me je nekaj napadlo,« je zamrmral Washington.

Njegovo desno lice je bilo rdeče in oteklo in Leon je onazil na niem izdajalski ugriz; razen tega je videl še nekaj drugega.

Washington se je prijel za lice in je nato pozorno motril svoje prste.

»Prosim, prinesite mi nekaj whisky-ja! Vsaj eno galono (nekako štiri litr-je)!«

Washington je očividno imel hude bolečine in se je jedva držal pokonci.

»Hudiča! To je strašno!« je ječal. »Nisem še videl kače, ki bi tako strupeno pčila.«

»Toda, prijatelj, vi živite, a jaz vam nisem verjel, da ste imuni proti kačam.«

Leon je nalil v veliko čašo čistega whiskyja in je kozarec nastavil Američanu na ustnice.

»Naj hudič vzame prohibicijo!« je zamrmral Washington in ni čaše odložil prej, dokler ni bila prazna.

»Lahko mi mirne vesti natočite še eno. Ne bojte se, ne bom okajen.«

Washington je dal roko na obraz in je previdno otipal majceno rano.

»Kaj ste začutili, ko vas je zadelo?«

»Mokroto!« je odvrnil presenečen.

»Natariko tako, kakor da bi me bila pčila kača.« je razlagal strokovnjaško.

Lice mu je bilo pod očmi že oteklo in koža je postala višnjevočrna.

Leon je premeril sobo do kamina in je pritisnil na gumb električnega zvonca.

»Čujte, zakaj pa zvonite?« je vprašal Američan. »Služinčad je vendar odšla!«

Začul se je šum bližajočih se stopinj. Vrata so se odprla in na pragu se je pojavil George Manfred; in zadaj za njim je prestrašeni Američan opazil Meadowsa in tucat njegovih ljudi.

»Za boga!« je zaspano viknil Washington.

»Prisnelj so v omnibusu, kjer so ležali na tleh.« mu je je jel razlagati Leon. »In edina preteveza, da smo mogli, ne da bi vzbudili sumno, poklicati v hišo to nenavadno vozilo, je bilo to, da pošliemo služinčad na koncert.«

»Ali ste Leeja spravili na varno?« je vprašal Manfred.

Leon je pritrdil. »On je bil v avtu, v katerem se je Meadows odpeljal. Meadows sam je v bližini prestopil v avto-bus.«

Monarhist Wolf obsojen

Pred dunajsko poroto se je zagovarjal v torek in v sredo bivši avstrijski polkovnik Gustav Wolf, znani avstrijski monarhist. Mož je bil obtožen veleizdaje, ki jo je zakrivil s tem da je po aretaciji Bela Kuna pisal madžarskemu poslaniku na Dunaju pismo, v katerem predlaga, naj bi Madžari navali na avstrijsko ozemlje, strmoglavili vladno, odvedli Bela Kuna in zasedli Burgenland. To pismo je dal natisniti tudi na letakih in razširiti med monarhisti. O avstrijski republikli se je izrazil nekoč zelo zaničljivo. Ta izraz in pismo madžarskemu poslaniku ga je spravilo pred poroto. Nekaj časa je klinjal in zmerjal vse povprek, takoj nato je a začel jokati. Trdil je, da pisma madžarskemu poslaniku ni pisal in da tudi letakov ni razširjal.

V sredo zvečer je bila proglašena obsodba. Porotniki so vprašanje glede veleizdaje z 11 glasovi potrdili. Sodišče je obsodilo Wolfa na eno leto težke ječe. Wolfov zagovornik je vložil ničnostno pritožbo in sodišče je ugodilo njegovi želji, da Wolfa ne zaprodokler višja inštanca ne bo sklepala o ničnostni pritožbi.

Smrt šanghajskega psa

Tri dni so tisoči Kitajcev napeto zasedovali v listih poročila o njegovem zdravstvenem stanju, tri dni so bili v velikih skrbih in bali so se za njegovo dragoceno življenje. Končno se je razširila pretresljiva vest, da je Muggins mrtev. In tisoči Kitajcev so v globoki žalosti povesili glave.

Kdo je bil Muggins? Znamenit general, zloglasni načelnik banditov, odlični pesnik ali velik bogataš? Ne, Muggins je bil mnogo več, obenem pa mnogo manj. Bil je navaden pes, ki je rešil smrti gospo Humell, za kar so mu bili Kitajci zelo hvaležni. Gospa Humell, ki so jo nazivali prebivalci mednarodnega okraja v Šanghaju Tso Um Ung (Mala mamica), je bila zelo originalna ženska.

Ves Šanghaj jo je ljubil, ker je dolga leta žrtvovala vse svoje sile v delu za bližnjega. Skrbela je zlasti za uboge Kitajce, ki so jo po pravici smatrali za svojo mamico.

Ta plemenita dama je stanovala v skromni šanghajski hišici, kamor so prihajali tisoči njenih prijateljev. V juliju 1920 so pa nepričakovano udrli v njeno hišico trije kitajski vojaki. Hoteli so planiti na prestrašeno damo, naenkrat se je pa pojavil mali Muggins, ki je bil star takrat komaj 2 leti. Pregnal je napadalce, ki so ga pa težko ranili. Gospa Humell je bila že davno mrtva, toda Muggins je živel dalje za slavo svoje gospodinje in v očeh Kitajcev je postal največji junak. Te dni je pa nenadoma zbolel in poginil. Ves Šanghaj žaluje za njim.

Velik požar v Budimpešti

V sredo zjutraj je nastal na Andrasyjevi ulici v Budimpešti v poslopju ravnatelja madžarskih državnih železnic velik požar. Vsa streha je zgorela in se porušila. Vnelo se je tudi najvišje nadstropje, ki je zelo poškodovano. Z največjim naporom se je posrečilo gasilcem popoldne požar lokalizirati. Med gasenjem je bilo et gasilcev težko ranjenih, 11 pa jih je omedlelo. Požar je uničil inženierske pisarne ravnateljstva državnih železnic, v katerih so bili shranjeni dragoceni stavbni načrti in instrumenti. Škoda je ogromna.

Gasile imenijo, da je začelo goreti že ponoči. Poslopje so morali izprazniti tako, da uradniki včeraj in danes niso delali. Promet v Andrasyjevi ulici, ki je ena največjih v Budimpešti, je ustavljen, ker se je bati, da se poslopje poruši. Oblasti so uvedle preiskavo, da ugotove, kako je požar nastal. Obisati so mnenja, da so zakrivili nesrečo delavci, ki so stanovali v poslopiju. Vse delavce so aretirali in zadržali. Možnost, da bi bil kdo požar nalašč zanetil, se izključuje.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš prisrčno ljubljeni soprog, svak in stric, gospod

Gregor Dittinger
mašinst drz. žel. v pok.

dne 19. t. m. po dolgem mukopolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 21. julija 1928 ob 5. uri pop. iz mrtvašnice dež. bolnice na pokopališče k Sv. Križu. V LJUBLJANI, dne 19. julija 1928.

Žalujoča soproga **MARIJA DITTINGER** in ostali sorodniki.

Sobo iščem
z dvema posteljama v Škofji Loki po možnosti s celo oskrbo. Ponudbe z navedbo cene na upravo Slov. Naroda pod »Škofja Loka« 1349

Prazno sobo
v centru in išče mlada gospodična. Ponudbe na upravo lista pod »Prazna soba« 1347.

Teod. Korn, Ljubljana,
Poljanska cesta štev. 3.
Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar, instalacije vodovodov. Naprava strelodov, kopalniške in klosetne naprave. — Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škafle za konzerve) ter litografija. 22/T

Makulturni papir
kg à Din 4'—
prodaja uprava „Slov. Naroda.“

Mag. št. 14719-28., ref. IX.

Razpis.

Mestna občina ljubljanska razpisuje oddajo del za zgradbo malih stanovanj na severnem delu mesta. Ofertalni pripomočki za

zidarska, tesarska, krovka in kleparska dela

se dobe v mestnem gradbenem uradu od dne 21. julija 1928 dalje.

Oferte je vložiti dne 30. julija 1928 do 11. ure dopoldne v zgoraj imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 19. julija 1928.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Bres posebnega naznanila.

V globoki žalosti naznanjamo v svojem in v imenu vseh sorodnikov, da je naša predobra nepozabna mamica, teta, tašča in svakinja, gospa

Antonija Kersič
hišna posestnica in gostilničarka

dne 20. t. m. po dolgem mukopolnem trpljenju, previdna s tolažili sv vere, boguvdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v soboto, dne 21. julija ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Celovška cesta štev. 36, na pokopališče v Dravljah kjer se položi pokojnica v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah

V LJUBLJANI, dne 20. julija 1928.

Žalujoči ostali.

ZAVESE

V VELIKI IZBIRI!

A. & E. SKABERNE